

Finansrapport Haram kommune

Forvaltning av gjeldsportefølje og finansieringsavtaler

Rapport 2018 1 januar til 31 desember

(Rapportdato 31. desember, utskrevet 10. januar 2019)

Innholdsfortegnelse

- Side 3: Oppsummering og nøkkeltall – del I**
- Side 4: Oppsummering og nøkkeltall – del II**
- Side 5: Fordeling rentebinding**
- Side 6: Finansreglementets krav og strategi**
- Side 7: Porteføljens rentebindingstid og renterisiko**
- Side 8: Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko**
- Side 9: Utvikling i rentebindingstid**
- Side 10: Utvikling i gjennomsnittrente**
- Side 11: Utvikling i lånegjeld**
- Side 12: Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden**
- Side 13: Forfall og rentereguleringer i perioden**
- Side 14: Motpartoversikt lån**
- Side 15: Motpartoversikt rentebytteavtaler**
- Side 16: Markedskommentar**
- Side 17: Ordliste, forklaringer og beregninger**

Appendiks I: Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Appendiks II: Stamdataoversikt

Forbehold

Denne rapporten er utarbeidet av Bergen Capital Management AS (heretter BCM) i samsvar med forskrift om finansforvaltning og Kundens reglement for finansforvaltning. Rapporten baserer seg på kilder som vurderes som pålitelige, men BCM garanterer ikke at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig.

Uttalelsene i rapporten reflekterer oppfatninger på det tidspunkt rapporten ble utarbeidet, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten varsel.

Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. BCM påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Denne rapporten er kun ment å være til bruk for våre klienter, ikke for offentlig publisasjon eller distribusjon, men BCM tar dog ingen forbehold om klienters eventuelle offentliggjøring. Ansatte i BCM kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i rapporten, og kan kjøpe eller selge slike verdipapirer.

Rapporten er utarbeidet på et gitt tidspunkt, verdiendringene kan være store i låne- og verdipapirmarkedet slik at endelig resultat vil kunne avvike, det er brukt beste anslag på gitte tidspunkt som markedspriser i rapporten.

Historisk resultat i porteføljer forvaltet av BCM er ingen garanti for fremtidig resultat. Fremtidig resultat vil blant annet avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, porteføljens risiko, samt kostnader ved forvaltning.

Rapporten inneholder kun gjeld som er forvaltet av BCM. Rapporten er utarbeidet på basis av opplysninger fra långivere og Kunde, BCM kan ikke ta ansvar for riktigheten av denne informasjonen oppgitt fra tredjeparter. Ved reproduksjon eller annen bruk av rapporten bør rapporten i sin helhet vedlegges. Rapporten gir et øyeblikksbilde på rapporteringstidspunkt, slik at porteføljens sammensetning og risiko p.t. kan være høyere eller lavere.

BCM vil sjekke av status mot Kundens finansreglement ved rapportering. Men BCM oppfordrer Kunden til å foreta nødvendige kontroller, da det er Kunden selv de facto som er ansvarlig for at gjeldsporteføljen er i henhold til vedtatt reglement. Dersom BCM ikke mottar innvendinger mot rapporten innen 10 virkedager etter utsendt rapport anses rapporten som korrekt og akseptert av Kunden.

Oppsummering og nøkkeltall – del I

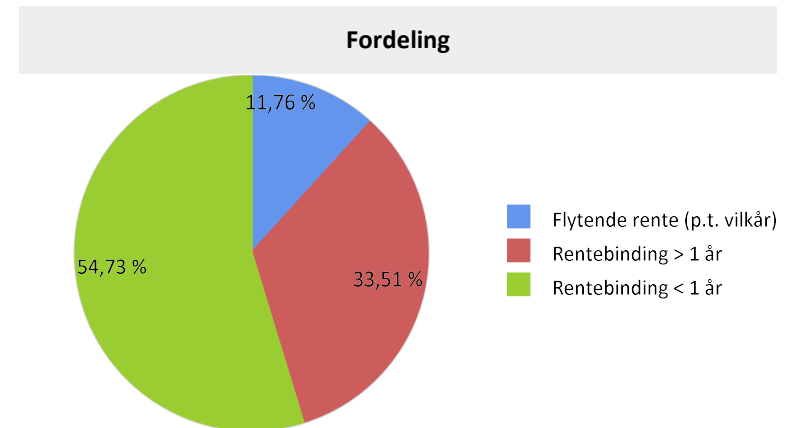
Nøkkeltall	31.12.2018	01.01.2018	Forklaring	Kommentar
Total lånegjeld	Kr. 1 068 482 851	Kr. 1 047 537 723	Viser samlet lånegjeld ved utløpet av rapporteringsperioden. Inkluderer alle lån som er gjengitt i stamdataoversikten.	
Rentebindingstid (inkl. rentebytteavtaler med fremtidig oppstart dersom det finnes slike i porteføljen).	1,57 ÅR	1,98 ÅR	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige rentebindingstid. Tallet viser hvor lenge renten på sertifikat, lån og obligasjoner i porteføljen er fast, hensyntatt alle kontantstrømmer (rentebetalinger, avdrag og hovedstol). Dersom en låneportefølje uten avdrag og årlige rentebetalinger har rentebindingstid på 1 betyr det at porteføljen i gjennomsnitt har en rentebinding på 12 måneder. Rentebindingstid er et kontantstrøm basert nøkkeltall og benyttes fremfor durasjon som er basert på markedsverdier.	
Vektet gjennomsnittrente	1,88 %	1,89 %	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kupongrente, effektiv rente vil avvike noe. Ved sammenligning mot referanserente må det tas hensyn til durasjon og rentesikringsstrategi.	
Kapitalbinding	2,06 ÅR	-	Måltallet angir porteføljens vektete gjennomsnittlige kredittbinding. Tallet viser hvor lang tid det i gjennomsnitt tar før renter, avdrag og hovedstol er nedbetalt eller forfalt til betaling. Desto høyere tall, desto mindre refinansieringsrisiko har porteføljen alt annet like.	

Oppsummering og nøkkeltall - del II

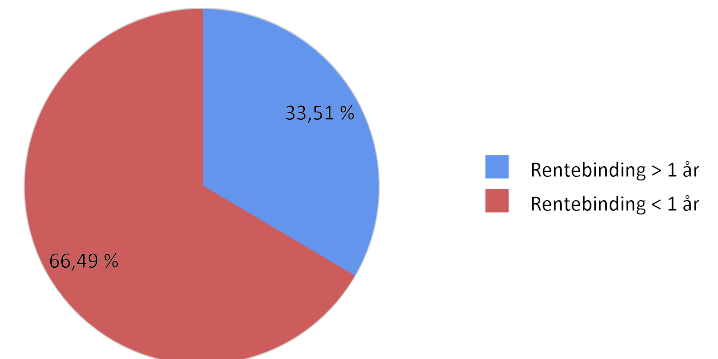
Nøkkeltall	31.12.2018	01.01.2018	Forklaring	Kommentar
Derivat volum (i % av gjeld)	32,76 %	33,41 %	Andel derivater (rentebytteavtaler, FRA, etc.) i (%) forhold til lånevolum.	
Rentebinding under 1 år	66,49 %	65,82 %	Andel forfall av rentebinding kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som har renteregulering innenfor det nærmeste året.	
Kapitalbinding under 1 år	87,49 %	-	Andel forfall kommende år, dette nøkkeltallet viser hvor stor andel av porteføljen som kommer til forfall innenfor det nærmeste året.	
Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	Kr. 7 104 829	Kr. 6 895 377	Estimat på økt rentekostnad ved 1 % - poeng økning i det generelle rentenivået (total gjeld x Rentebinding under 1 år x 1 %). Viser hvor mye porteføljens rentekostnad kommer til å øke med p. a. 1 år frem i tid ved 1%- poeng økning i det generelle rentenivået. Måltallet er lineært.	

Fordeling rentebinding

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	358 000 000	33,51 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	584 785 000	54,73 %
Sum rentebinding	942 785 000	88,24 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	125 697 851	11,76 %
SUM	1 068 482 851	100,00 %

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	358 000 000	33,51 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	710 482 851	66,49 %
SUM	1 068 482 851	100,00 %

Forklaring til tabeller og grafer

Tabellene over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med rentebinding over 1 år er fastrentelån eller obligasjonslån med gjenværende rentebinding over 1 år på rapporteringsdato. Lån med flytende rente er sertifikat, obligasjoner og gjeldsbrevlån med gjenværende rentebinding under 1 år. Dersom porteføljen inneholder lån med p.t. vilkår har de 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid og en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Dersom porteføljen inneholder lån med Nibortilknytning (3 eller 6 MND) er de sortert som lån med rentebinding under 1 år. Det er til enhver tid gjenværende rentebinding som er utgangspunkt for beregning av om fastrentene er under eller over 1 år. Figurene viser grafisk fordeling av gjeldsporteføljen målt ved bruk av enkel rentebinding. Alle lån som er medtatt i beregningen er gjengitt i "stamdataoversikten" som er vedlagt denne rapporten.

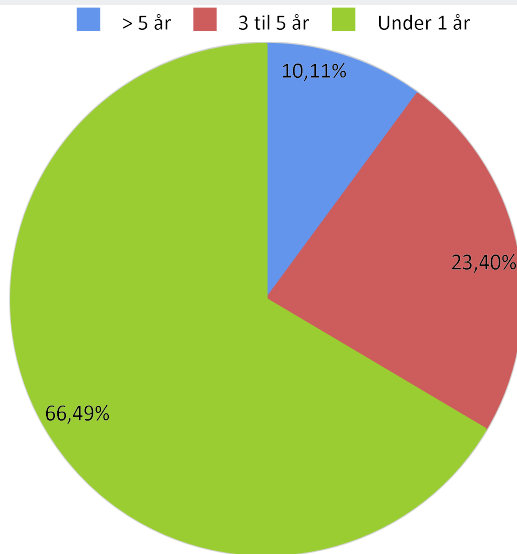
Finansreglementets krav og strategi

Krav i gjeldende reglement	Status	Kommentar
Formålet med forvaltninga er å sikre ein lågast mulig finansieringskostnad, stabil finansiering og god likviditet.	OK	
Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskap.	OK	
Det er adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.	OK	
Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).	OK	
Maksimal rentebindingstid er 10 år.	OK	
Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon/vektet gjennomsnittlig rentebinding) på samlet rentebærende gjeld, skal til enhver tid være mellom 1-5 år.	OK	
Porteføljen kan ta i bruk rentebytteavtaler (renteswaps) og framtidige renteavtaler (FRA). Bruk av andre ikkje-renteberande finansielle instrumenter er ikkje tillate.	OK	
Refinansieringsrisiko skal reduserast ved å spreie tidspunkt for renteregulering og låneforfall høveleg.	OK	
Enkelt lån skal ikkje utgjere meir enn 25% av den samla gjeldsporteføljen.	OK	
Gjennomsnittlig løpetid på porteføljen (tid til forfall) bør være meir enn eitt år.	OK	
Under elles like forhold vil det være formålstenleg at kommunen fordeler låneoptaka på fleire lånegjevarar.	OK	
<i>Krav til forvaltning av gjeldsporteføljen i henhold til gjeldende finansreglement. Kommentar kun dersom det er avvik fra finansreglement.</i>		

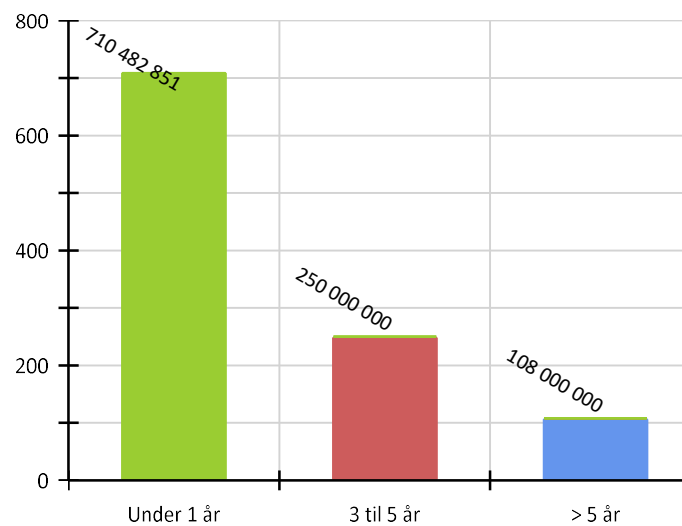
Porteføljens rentebindingstid og renterisiko

Intervall	Pålydende i NOK	Rentebindingstid	Andel	Akkumulert andel	Økning i rentekostnad ved 1% renteøkning
Under 1 år	710 482 851	0,21	66,49%	66,49%	kr 7 104 829
1 til 2 år	0	0,00	0,00%	66,49%	kr 7 104 829
2 til 3 år	0	0,00	0,00%	66,49%	kr 7 104 829
3 til 5 år	250 000 000	3,30	23,40%	89,89%	kr 9 604 829
> 5 år	108 000 000	6,47	10,11%	100,00%	kr 10 684 829
SUM	1 068 482 851	1,57	100,00%		

Rentebindingsintervall i % av porteføljen

Rentebindingsintervall i NOK

Kommentar

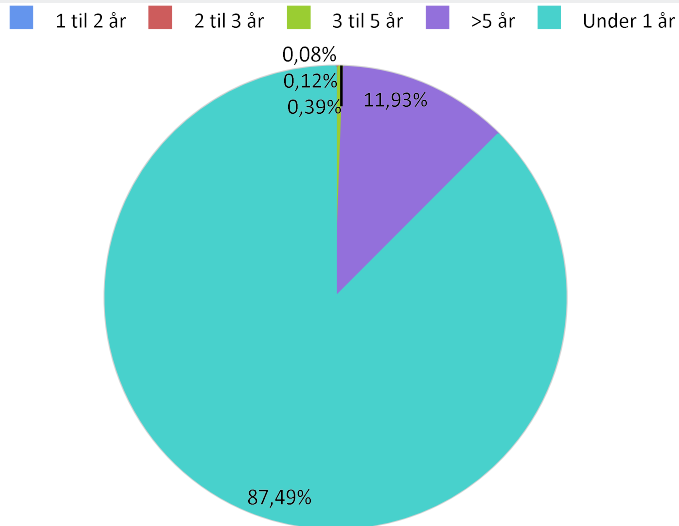
Rentebindingstid brukes ofte for å måle renterisiko. Det gir et uttrykk for hvor følsom kontantstrømmene til lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se på rentebindingstid som vektet gjennomsnittlig rentebinding for et lån eller en plassering. Porteføljens rentebindingstid er i tabellen målt ved slutten av rapporteringsperioden.

Rentebindingen er i tråd med finansreglement og rentesikringsstrategi, hvor forutsigbarhet i rentekostnadene er et viktig element. Porteføljer med rentebindingstid under 1 år vil være svært sensitive for bevegelser i markedsrentene. Porteføljer med rentebindingstid over 5 år vil ha svært forutsigbare rentekostnader i de kommende årene. Alt annet like vil en slik forutsigbarhet ha en pris / «forsikringspremie», som må vurderes opp mot reduserte rentekostnader. Kolonnen økning i rentekostnad ved 1%-poeng renteøkning viser økt årlig rentekostnad om 1 år, om 2 til 3 år, om 3 til 5 år og om 5 år dersom renten stiger med 1%-poeng. Dvs. når alle bindingene i porteføljen er løpt ut vil økt rentekostnad være 1% x total gjeld.

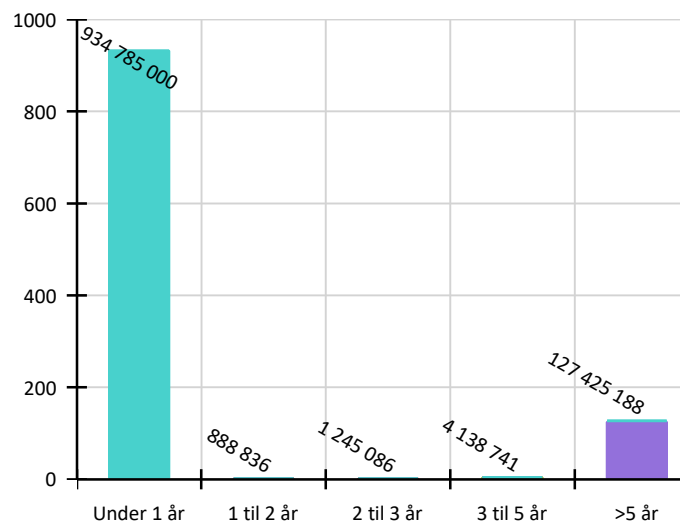
Porteføljens kapitalbinding og refinansieringsrisiko

Forfallsintervall	Pålydende i NOK	Kapitalbinding	Prosentvis andel av porteføljen	Kommentar
Under 1 år	934 785 000	0,22	87,49%	Tabellen viser gjenværende tid frem til forfallstidspunkt for lånene i porteføljen. Det er tatt hensyn til kapitalbevegelser som f.eks. avdrag i beregningene. Desto høyere tall desto lavere refinansieringsrisiko. Et 3MND sertifikat vil ved inngåelse ha 0,25 i kapitalbinding. Figurene viser en grafisk fremstilling av refinansieringsrisikoen i porteføljen. Porteføljer med kapitalbinding under 1 år har et stort kapitalbehov det kommende året. Porteføljer med kapitalbinding over 5 år antas å ha en «normal» forfallsstruktur. Porteføljens kapitalbinding må vurderes ut fra et kostnads-, -rente og porteføljeperspektiv. Korte lån er normalt sett vesentlig billigere enn lengre lån. Beregninger av nøkkeltall er gjort ved bruk av lånets nedbetalingsprofil, långiver har ofte en mulighet til å kreve førtidig innfrielse slik at juridisk løpetid kan avvike.
1 til 2 år	888 836	1,64	0,08%	
2 til 3 år	1 245 086	2,70	0,12%	
3 til 5 år	4 138 741	3,54	0,39%	
>5 år	127 425 188	15,47	11,93%	
SUM	1 068 482 851	2,06	100,00%	

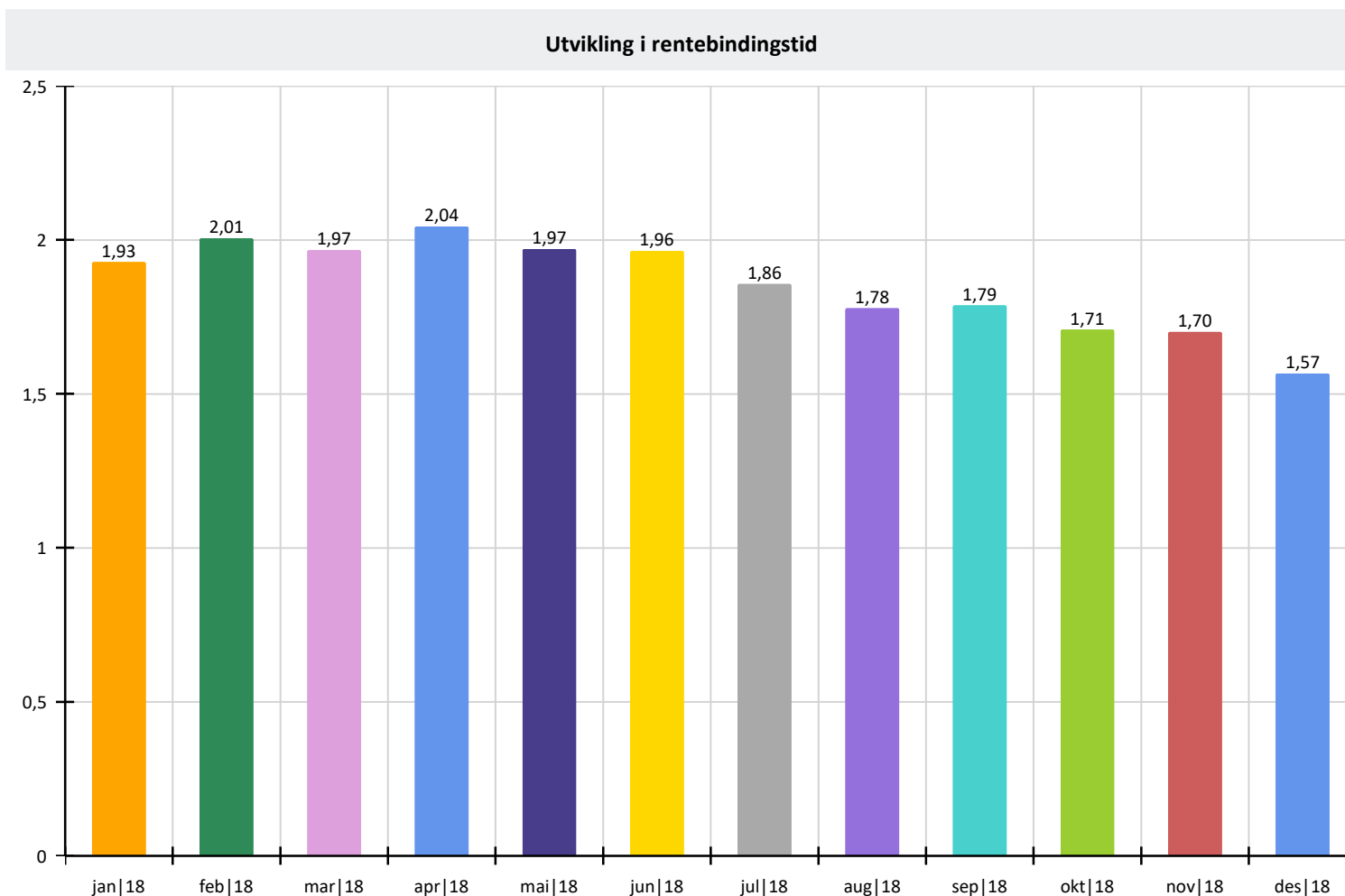
Forfallsintervall i % av porteføljen

Forfallsintervall i NOK

Utvikling i rentebindingstid

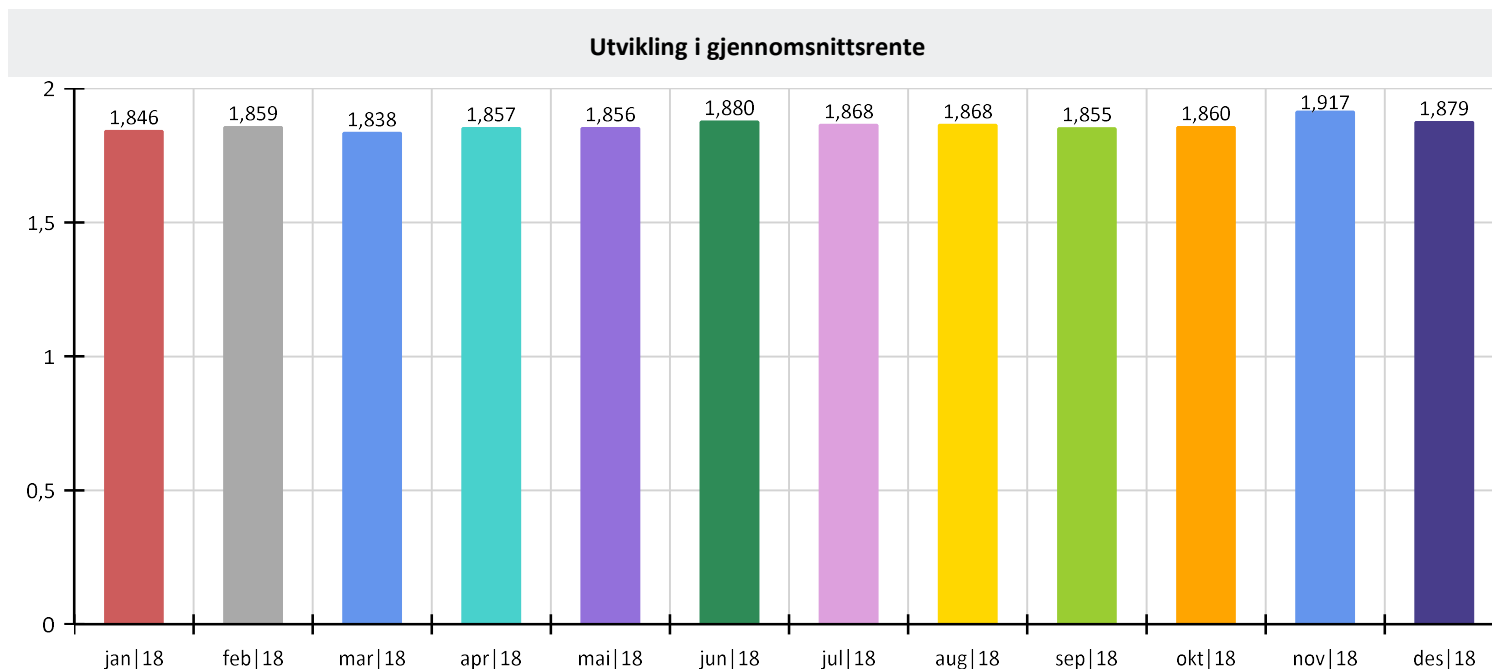
Kommentar

Rentebindingstid er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir rentebindingstid i antall år.

Utvikling i rentebinding er beregnet eksklusiv rentebytteavtaler med fremtidig oppstart. Se side 3 for beregninger inklusiv fremtidige rentebytteavtaler.

Utvikling gjennomsnittrente

Kommentar

Vektet gjennomsnittrente er målt ved utløpet av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir gjennomsnittrente i %.

Porteføljen og markedsrenter

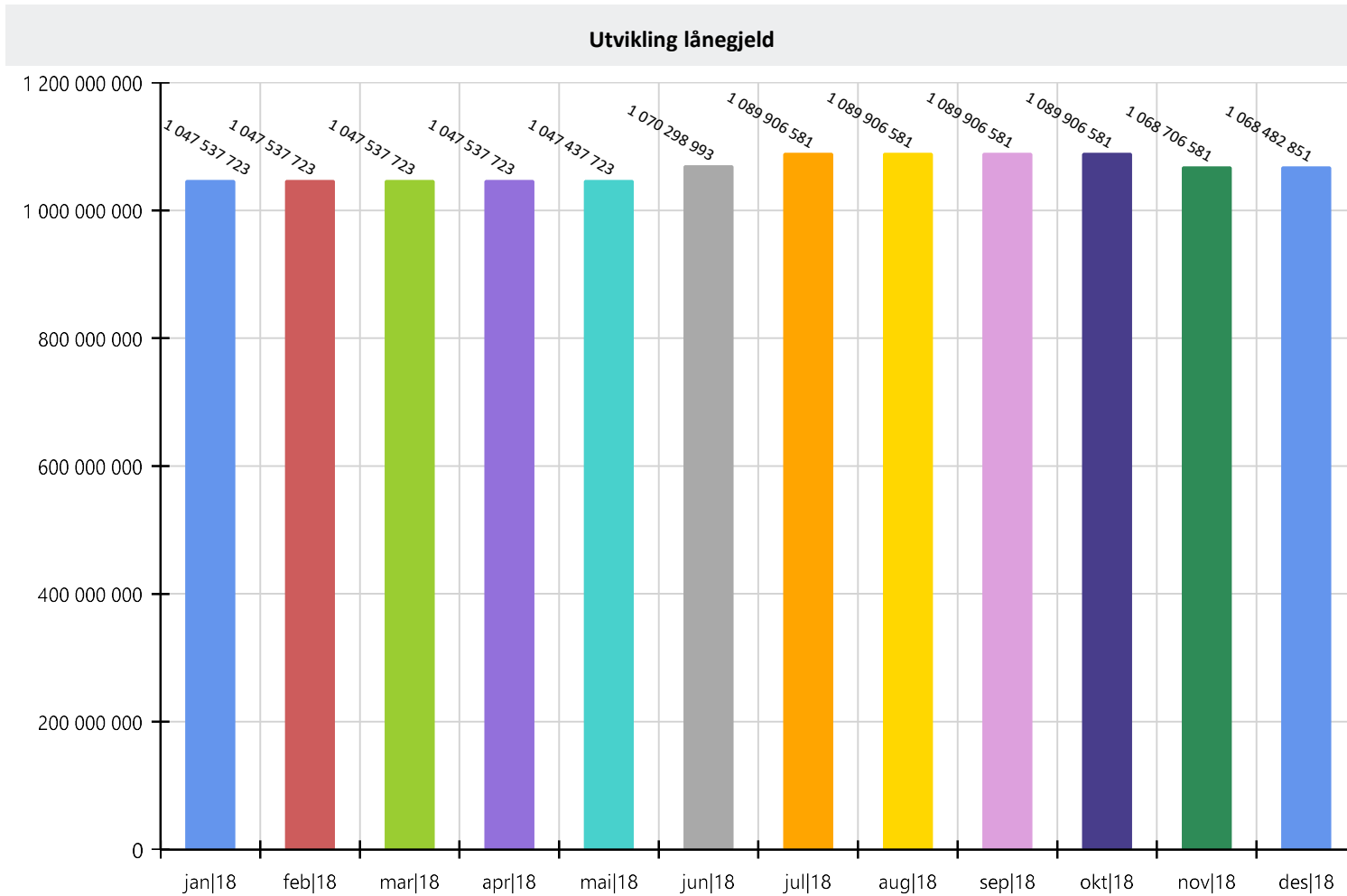
(Rentene er justert for kredittmargin (påslag), og indikerer derfor faktiske lånerenter for angitt løpetid)

Vektet gjennomsnittrente	P.T.KBN	Norges Bank (foliorenten/styringsrenten)	3 MND	6 MND	12 MND	3 År	5 År
1,88 %	1,85 %	0,75 %	1,41 %	1,55 %	1,46 %	1,93 %	2,21 %

Markedsrenter og porteføljens betingelser

Ved utløpet av rapporteringsperioden

Utvikling i lånegjeld

Kommentar

Lånegjeld er målt ved utgangen av hver måned i rapporteringsperioden.

Den venstre aksene angir lånegjeld i kroner.

Opptak av nye lån og refinansieringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
DNB	22.01.2018	152 200 000	0,733	19.03.2018	NO0010814767	Følger forfall på swap
DNB	16.02.2018	153 600 000	1,023	15.02.2019	NO0010816333	Gunstig rente på 12 mnd sertifikat, fastrenter har økt mye siste tiden
SEB MB	02.03.2018	100 000 000	0,968	04.06.2018	NO0010818131	Følger forfall på swap
SEB MB	19.03.2018	152 200 000	1,028	20.09.2018	NO0010819741	Følger forfall på swap, men grunnet forfallstruktur i porteføljen valgte man 6 mnd i stedet for 3
DNB	23.04.2018	160 000 000	1,185	23.04.2019	NO0010821689	Gunstig rente på 12 mnd sertifikat, fastrenter har økt mye siste tiden
SEB MB	04.06.2018	100 000 000	1,048	28.09.2018	NO0010823941	Følger forfall på swap
DNB	08.06.2018	151 485 000	1,202	07.06.2019	NO0010825003	Rentekurven i sertifikatmarkedet relativt flat, så 12 mnd er attraktiv ift risiko for renteøkning utover høsten
Husbanken	02.07.2018	20 000 000	1,415	03.08.2048	14638327	
SB1M	05.09.2018	138 600 000	0,885	05.11.2018	NO0010831688	Ønsket 2 mnd for å unngå desember, samt utnytte lave renter i sertifikatmarkedet
DNB	20.09.2018	152 200 000	1,187	20.03.2019	NO0010832660	Følger swap, valgte 6 mnd for å unngå refin i desember
Danske Bank	28.09.2018	100 000 000	1,230	28.03.2019	NO0010833445	Følger swap, valgte 6 mnd for å unngå refin i desember
DNB	05.11.2018	117 500 000	1,263	05.02.2019	NO0010835606	Ønsket 3 mnd for å ha et lån man kan betale ned ifbm evt tilskudd fra Husbanken

Egnehetsrapport

Alle transaksjoner i perioden er innenfor rammene satt i kommunens gjeldende finansreglement.

Vi har vurdert at overnevnte transaksjoner er i samsvar med kommunens mål for gjeldsporteføljen og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader. Videre har vi vurdert at kommunen har den nødvendige kunnskap og erfaring til å forstå risikoen forbundet med finansieringen.

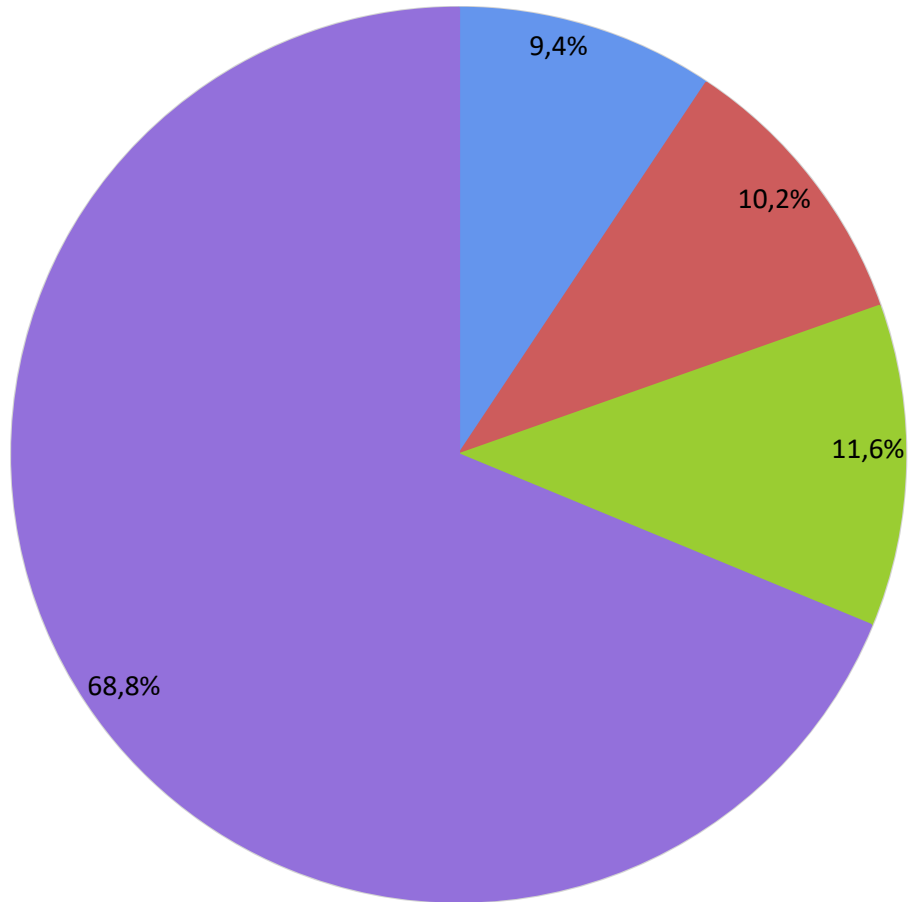
Forfall og rentereguleringer i perioden

Ny långiver	Dato	Beløp	Rente	Forfall/renteregulering	Lånenummer	Kommentar
SB1M	20.09.2017	152 200 000	1,030	22.01.2018	NO0010806235	
SEB MB	16.08.2017	153 600 000	0,930	16.02.2018	NO0010802499	
KBN	02.10.2017	100 000 000	1,058	02.03.2018	20170495	
DNB	22.01.2018	152 200 000	0,733	19.03.2018	NO0010814767	
Danske Bank	23.10.2017	160 000 000	1,090	23.04.2018	NO0010808918	
SEB MB	02.03.2018	100 000 000	0,968	04.06.2018	NO0010818131	
Nordea Mkts	08.06.2017	128 400 000	1,173	08.06.2018	NO0010797335	
Danske Bank	05.09.2017	138 600 000	1,050	05.09.2018	NO0010805047	
SEB MB	19.03.2018	152 200 000	1,028	20.09.2018	NO0010819741	
SEB MB	04.06.2018	100 000 000	1,048	28.09.2018	NO0010823941	
SB1M	05.09.2018	138 600 000	0,885	05.11.2018	NO0010831688	

Motpartsoversikt lån

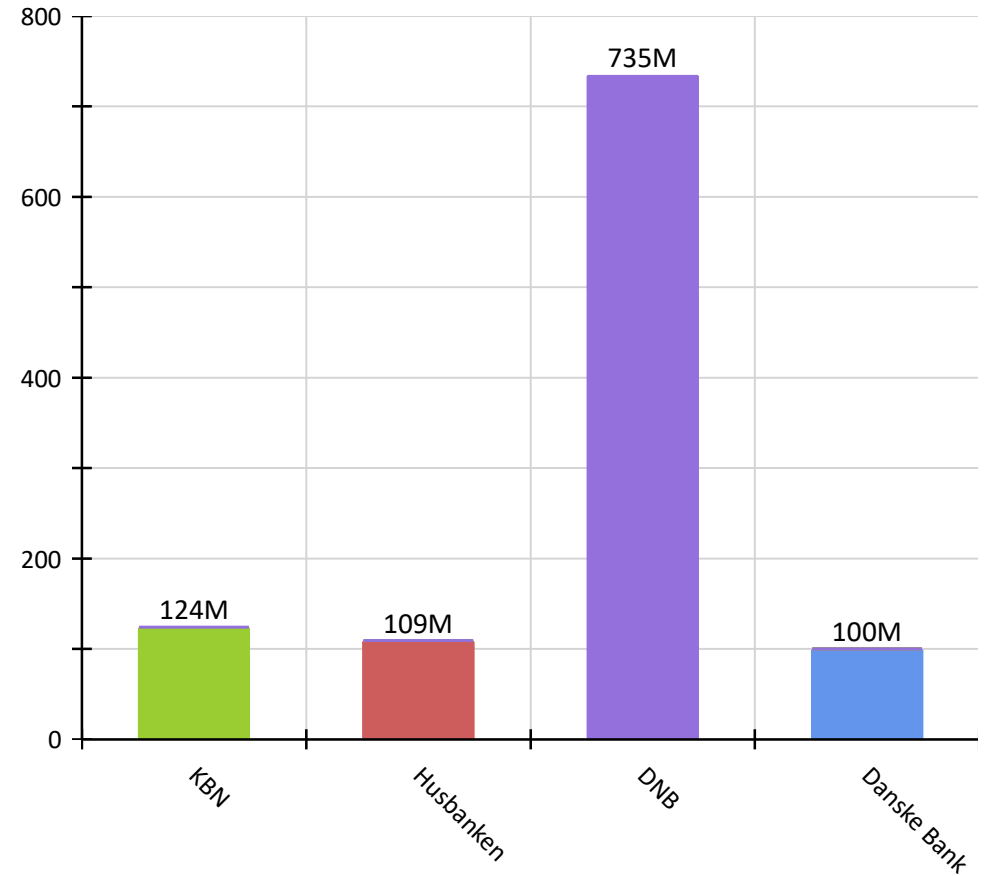
Motpartsoversikt i prosent

Danske Bank Husbanken KBN DNB

Motpartsoversikt i NOK

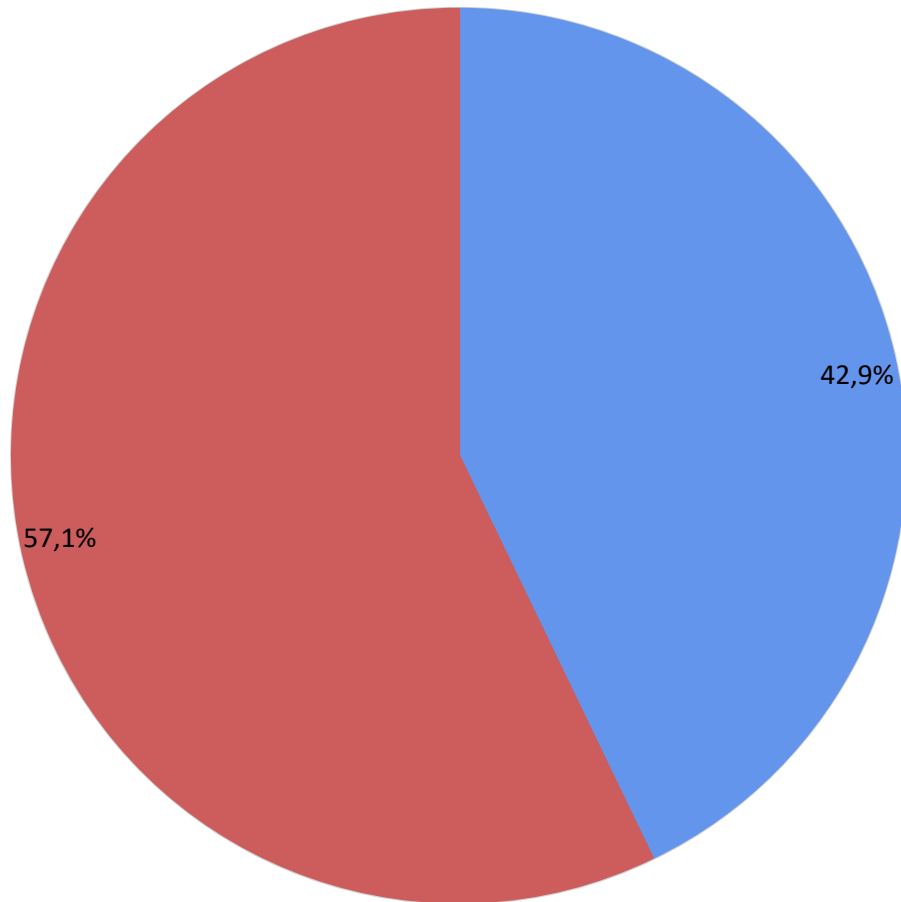
DNB KBN Husbanken Danske Bank

Motpartsoversikt rentebytteavtaler

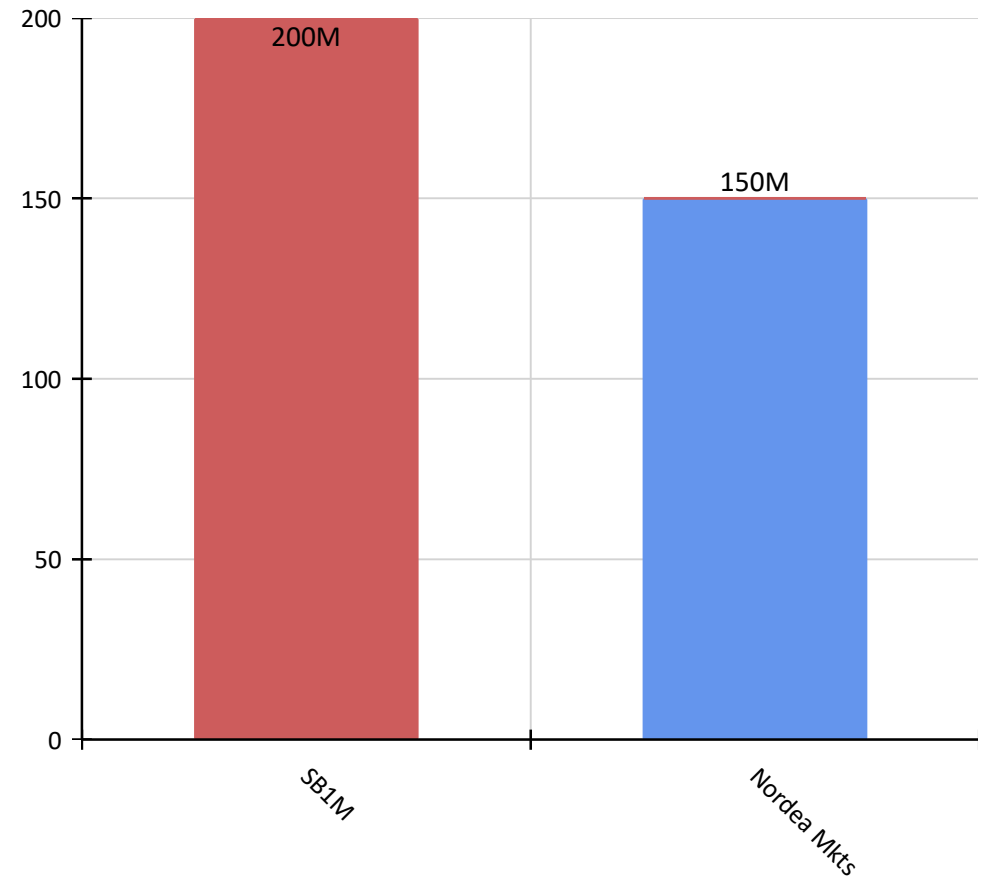
Motpartsoversikt i prosent

Nordea Mkts SB1M

Motpartsoversikt i NOK

SB1M Nordea Mkts

Markedskommentar

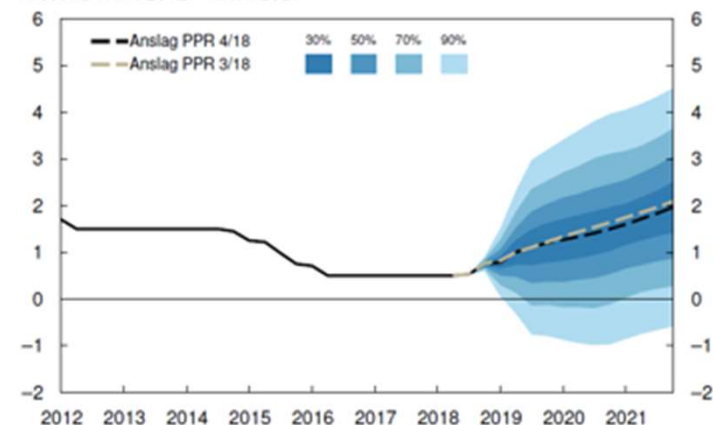
På rentemøte 13. desember vedtok Norges Bank å holde styringsrenten uendret på 0,75 prosent. Vurderingen var at utsiktene og risikobildet tilsier en gradvis oppgang i styringsrenten, der neste renteøkning sannsynligvis kommer allerede i mars 2019. I drøftingen av risikobildet var Norges Bank særlig opptatt av endrede utsikter internasjonalt. Gjennom 2018 har økt proteksjonisme og politisk usikkerhet svekket vekstutsiktene globalt. Utsiktene og risikobildet syntes ikke vesentlig endret (se figur 1.1a.) siden Pengepolitisk rapport 3/18, men fallet i oljeprisen og svakere vekstutsikter internasjonalt taler for en litt langsommere renteoppgang enn i forrige rapport. Dersom en ser på faktorene bak justeringen i rentebanen (se figur 4.8) var valutakurs, innenlandsk etterspørsel og en høyere prisvekst enn lagt til grunn noe av det som isolert sett talte for en høyere rentebane (raskere renteøkninger). Oljepris og aksjemarkeder i «fritt fall» trekker imidlertid rentebanen nedover. Usikkerhet om virkningen av en høyere rente taler uansett for å gå varsomt frem. Norges Bank sine analyser innebærer en styringsrente som stiger fra 0,75 % til nær 2,00 % mot slutten av 2021.

Aksjemarkedet hadde en av sine verste desember måneder på lang tid. Store kursbevegelser (både opp og ned) på mange av børsene gjorde at hele oppturen for 2018 ble reversert. Det var også store bevegelser i lange renter, der blant annet 10 års amerikansk stat falt med 0,60 prosentpoeng til 2,65 %. Det er mange risikofaktorer som kan påvirke den globale veksten fremover, blant annet kan det nevnes eskalering av handelskrig mellom USA og Kina, (dempet vekst, økt inflasjon og økte renter), redusert risikoappetitt fra investorer (pga. handelskrig og normalisering av pengepolitikk), svekket vekst i USA (går for fullt på lånte penger), stigende inflasjon, økt geopolitisk uro (bred politisk usikkerhet som er vanskelig å «kvantifisere» for markedene og som det kan ta lang tid å få avklaring på) og sist men ikke minst usikkerhet rundt hvorvidt land som Tyrkia, Hellas og Italia kan og vil betale og får refinansiert sin statsgjeld til akseptable vilkår. Den amerikanske sentralbanken har også nå siden 2015 hevet renten 9 ganger, og det er ventet flere rentehevinger fremover. På litt lengre sikt er det nærliggende å tro at en gradvis strammere finans- og pengepolitikk vil dempe den økonomiske veksten, rentehevingene vil virke. Det er dermed ikke gitt at vi får en jevn stigning i styringsrentene, rentekutt frem i tid på grunn av sviktende vekst er også et utfall. En flatere rentekurve, med høyere kortrenter og lavere langrenter frem i tid når renteøkningene begynner å virke er heller ikke helt usannsynlig.

Faktiske fastlånerenter for kommunal sektor er nå på anslagsvis 1,95 %, 2,25 %, og 2,75 % for 3, 5 og 10 års løpetider. Økte kredittmarginer har blitt kompensert av reduserte referanserenter (fallende swaprenter). Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente. For kortere rentebindinger anbefales 12 måneders sertifikat. Kredittmarginer er lave sammenlignet med historiske nivåer, kombinert med en gradvis stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte sertifikater. Det bør også vurderes FRN obligasjoner (obligasjonslån med flytende rente og fast margin mot NIBOR) fremfor sertifikatlån. Mot slutten av 2018 kunne kommuner gjøre 1 års FRN obligasjoner med betingelser 3 måneders NIBOR + 0,15 %, en svært attraktiv margin sammenlignet med historisk margin mot 3 MND nibor på 3 MND sertifikat.

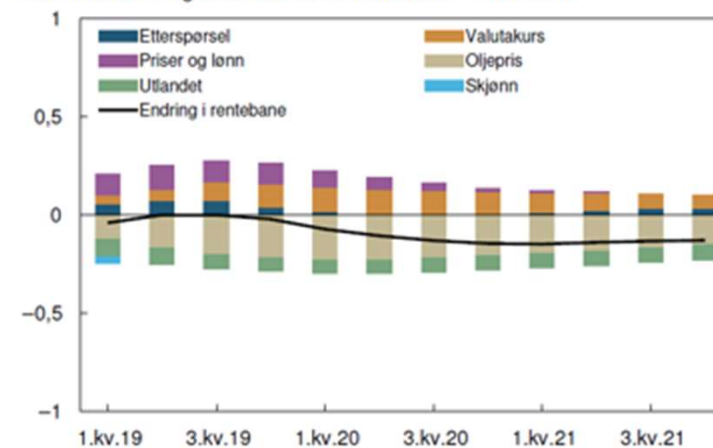
BCM | Pettersen / Norges Bank / Bloomberg, 31. desember 2018

Figur 1.1a Styringsrenten med usikkerhetsvifte¹⁾. Prosent. 1. kv. 2012 – 4. kv. 2021²⁾

1) Usikkerhetsviften er basert på historiske erfaringer og stokastiske simuleringer fra vår makroøkonomiske hovedmodell, NEMO. Den tar ikke hensyn til at det eksisterer en nedre grense for renten.
2) Anslag for 4. kv. 2018 – 4. kv. 2021.
Kilde: Norges Bank

Figur 4.8 Faktorer bak endringer i anslag for styringsrenten fra PPR 3/18. Akkumulerte bidrag. Prosentenheter. 1. kv. 2019 – 4. kv. 2021

Kilde: Norges Bank

Ordliste, forklaringer og beregninger

Deflasjon er reduksjon i det generelle prisnivået på varer og tjenester. Det motsatte av deflasjon er inflasjon.

Derivatvolum er en betegnelse på beholdning av derivat i % av samlet gjeld. Et derivat er et verdipapir der verdi avhenger av et underliggende aktivum på et fremtidig tidspunkt. F.eks. rentebytteavtale eller FRA.

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til renteregulering på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer. Durasjon måler prissensitivitet til et lån med hensyn til endringer i renten. Durasjonen til en fastrenteobligasjon er den tid det i gjennomsnitt tar før kontantstrømmene (renter og hovedstol) forfaller til betaling. Durasjonen (egentlig modifisert durasjon) gir i tillegg uttrykk for hvor følsom verdien av obligasjonen er for endringer i rentenivået, og forteller hvor mange prosent verdien av obligasjonen vil gå ned med dersom markedsrentene stiger med ett prosentpoeng. Lang durasjon betyr at obligasjonsverdien er følsom for renteendringer. Durasjon baseres på beregning av markedsverdi, rentebinding er mer kontantstrømbasert og antas å være mer egnet som risikomål i offentlig sektor.

Fastrente er definert som gjeldsbrevlån eller obligasjoner som har gjenværende rentebinding på over ett år.

Finansreglement gir en samlet oversikt over fullmakter, rammer og retningslinjer for finansforvaltningen. Det fastsetter rammene for en forsvarlig og hensiktsmessig finansiell risikoprofil.

Flytende rente er definert som gjeldsbrevlån, sertifikat og obligasjoner som har gjenværende rentebinding under ett år.

Forfallsdato er den spesifikke dagen en inn- eller utbetaling skal skje på (betalingsfrist).

Gjeldsbrevlån er den mest benyttede låneformen i bankene. Lån blir knyttet til et gjeldsbrev. Det er et dokument hvor låntaker erklærer å skyldte penger. I gjeldsbrevet står det bestemmelser som regulerer forholdet mellom låntaker og långiver. Kommunalbanken og KLP Kommunekreditt utsteder gjeldsbrevlån med flytende – og fastrente samt gjeldsbrevlån med sertifikat og obligasjonsvilkår.

Inflasjon er vedvarende vekst i det generelle prisnivået. Inflasjon måles vanligvis ved veksten i konsumprisene. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken rettes inn mot lav og stabil inflasjon. Det operative målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent.

Kapitalbinding er volumveid gjennomsnitt av gjenværende tid frem til forfallstidspunktet for et gjeldsbrevlån, sertifikat eller obligasjon. F.eks. vil et 3 måneders sertifikat ha 0,25 i kapitalbinding på oppstartstidspunktet.

Konsumprisindeksen (KPI) er et mål for prisnivået til konsumprodukter og viser prisutviklingen på varer og tjenester som private husholdninger etterspør. Den prosentvise endringen i KPI brukes ofte som et generelt mål for inflasjon i en økonomi.

Kredittmargin (spread) er rentedifferansen mellom kredittobligasjonen og swaprente med samme løpetid. I det norske markedet benyttes swaprenten som målestokk, mens man i Euromarkedet noen ganger benytter statsrenten.

Kredittrisiko er risiko for at motpart ikke oppfyller sine forpliktelser. I et låneforhold består kredittrisikoen i at låntager ikke oppfyller låneavtalen.

Kupongrente er den faste renten på obligasjoner ved utstedelsestidspunktet. Når det generelle rentenivået synker vil en gitt kupongrente bli mer attraktiv og kursen på obligasjonen vil stige. Når det generelle rentenivået stiger blir effekten motsatt.

ISIN (lånenummer) er et nummer som brukes for å identifisere ulike verdipapirer, inkludert gjeldspapir, aksjer, opsjoner, derivater og rentederivater.

Markedskommentar er beskrivelse av dagens økonomiske situasjon og den fremtidige situasjonen basert på tolkninger av tilgjengelig informasjon. Uttalelsene reflekterer oppfatninger på det tidspunktet de ble laget, og BCM forbeholder seg retten til å endre oppfatninger uten forvarsel.

Markedsrisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av prisfluktasjoner i finansielle markeder.

Motpartsrisiko er forstått å være den type og grad av risiko forbundet med hver part i en avtalefestet ordning og risiko for at den andre parten opprettholder sine forpliktelser. For lån antas motpartsrisikoen for låntager å være lav. For rentebytteavtaler må motpartsrisiko vurderes ved kontraktsinngåelse.

Nibor (Norwegian Interbank Offered Rate) er en samlebetegnelse på norske pengemarkedsrenter med ulike løpetider, som skal gjenspeile rentenivået som långiver krever for et usikret utlån i norske kroner med levering om to dager, «spot».

Nøkkeltall anvendes innen økonomi for å sammenligne selskaper eller organisasjoner og deres virksomhet. Nøkkeltall som er fremhevet i rapporten antas å være spesielt viktig for den aktuelle kommune eller kunde.

Obligasjon er et standardisert omsettelig lån med opprinnelig løpetid på minst ett år. Betingelsene ved et obligasjonslån, slik som løpetid, rente, utbetalingsdatoer og eventuelle rentereguleringer avtales ved utstedelsen av obligasjonen.

Oppgjøringsrisiko er risiko for tap og likviditetsproblemer i forbindelse med avregnings- og oppgjørfunksjonene. Oppgjøringsrisiko omfatter kredittrisiko, likviditetsrisiko, juridisk risiko og operasjonell risiko. Risikoen som oppstår i et betalingssystem.

Oslo børs er Norges eneste regulerte markedsplass for omsetning av aksjer, egenkapitalbevis og andre verdipapirer, som derivater og obligasjoner.

P.a. rente er en enkel beregning for å vise forventet rentekostnad de neste 12 månedene. Beregnet som restgjeld x kupong.

P.t. rente er en rente med kort renteregulering (vanligvis 14 dager) som vanligvis følger långivers innlånskostnader. Den følger også utviklingen i de korte pengemarkedsrentene og endres i takt med disse.

Påløpte renter viser akkumulerte, ikke betalte renter for det aktuelle lånet på rapporteringstidspunkt. Påløpte renter pr. 31. desember er således det rentebeløpet som skal anordnes til dette året. Påløpte renter i rapporten er beregnet med utgangspunkt i lånets stamdata. Husbanken har egne beregningsmetoder som ikke lar seg gjenskape på en enkel måte. Påløpte renter beregnet for Husbanklån kan derfor avvike noe. Påløpte renter er beregnet pr. t +1 på tilsvarende måte som for årsoppgaver.

Rapporteringsperiode er den aktuelle perioden som det rapporteres for. Rapporteringsdato og intervall er angitt på rapportens forside.

Refinansieringsrisiko er risikoen for at lån som forfaller ikke får ny finansiering og dermed må innfris. For fylkeskommuner og kommuner gjenspeiles denne risikoen i stor grad i volatiliteten i kredittmarginen som kan endre seg ved hver refinansiering. Risikoen kan reduseres ved å forlenge løpetiden i låneporteføljen, og ha tilstrekkelig likviditet til å dekke forfall eller tilgang til andre former for kreditt.

Rentebetingelser er til enhver tid gjeldende betingelser knyttet til det enkelte lånet.

Rentebindingstid (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler.

Rentebinding inklusive forwardkontrakter (i år) er volumvektet gjennomsnitt av gjenstående rentebindingstid for lån og rentebytteavtaler. Denne varianten av nøkkeltallet tar hensyn til rentebytteavtaler som har oppstart frem i tid.

Rentebytteavtale (også kjent som renteswap) er en finansiell avtale om å bytte rentebetingelser for en periode. Et eksempel er å gå fra flytende rente til fastrente på et lån.

Rentefølsomhet sier noe om hvor mye kursen på et rentefond endres ved rentendringer. Måler prisfølsomheten til et fond ved mindre parallelle endringer på rentekurven.

Rentekostnad er kostnaden ved å låne penger. Betegnelse på den delen av betalte renter som skal anordnes på det spesifikke året.

Renteregulering er endring av lånerenten en eller flere ganger i låneperioden. Ny rente settes i forhold til rentereguleringsklausulen i lånekontrakten.

Renterisiko kan deles i markedsbasert- og kontantstrømbasert risiko. Markedsbasert renterisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av endringer i renten. Kontantstrømbasert risiko er risiko for økte rentekostnader ved økninger i det generelle rentemarkedet.

Sertifikat er et rentebærende papir i likhet med obligasjoner. Forskjellen mellom papirene er at sertifikat har maksimal løpetid på ett år.

Stamdataoversikt viser en oppsummering av utvalgte sentrale betingelser og forutsetninger for de ulike lån, sertifikat og obligasjoner.

Styringsrenten er Norges Banks sentrale rente i utøvelsen av pengepolitikken. I Norge er dette representert ved foliorenten.

Swap (rentebytteavtale) er en avtale mellom to parter om å bytte fremtidige kontantstrømmer. For eksempel kan den ene parten betale den andre flytende rente, mens den selv mottar fast rente eller omvendt.

Tillitsmann i et obligasjonslån er en fellesrepresentant for obligasjonseierne hvis hovedoppgave er å ivareta deres interesser og rettigheter overfor låntaker. Tillitsmann i det norske markedet er vanligvis Nordic Trustee.

Total lånegjeld viser samlet lånegjeld som det rapporteres for. Samlet oversikt over lånene som inngår i rapporten finnes under kapittelet «stamdata».

Total rente er lånets gjeldende kupong, dvs. referanserente med tillegg av kredittmargin.

Valutakurs er prisen på et lands valuta målt mot andre lands valuta, for eksempel norske kroner per euro.

Valutarisiko er risiko for potensielt tap i form av redusert markedsverdi som følge av fluktasjoner i valutakursen.

Vektet gjennomsnittrente er volumvektet gjennomsnitt av kupongrenter for lån og rentebytteavtaler.

Verdipapirsentralen (VPS) er en privat, selveiende institusjon, opprettet ved lov om verdipapirsentral, som driver et elektronisk rettighetsregister for aksjer, obligasjoner og andre finansielle instrumenter med i hovedsak norske utstedere.

Oversikt rentebetingelser og rentekostnader

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken									
Lån	14638327	Husbanken	20 000 000	-82 711	1,415	0,000	1,415	283 000	1,87 %
			20 000 000	-82 711				283 000	1,87 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Husbanken - Startlån									
Lån	14635089	Husbanken	5 000 000	-5 613	1,413	0,000	1,413	70 650	0,47 %
Lån	14633858.10	Husbanken	8 000 000	-52 085	2,583	0,000	2,583	206 640	0,75 %
Lån	14633291	Husbanken	2 045 452	-2 296	1,413	0,000	1,413	28 902	0,19 %
Lån	14632661	Husbanken	2 100 000	-15 291	1,413	0,000	1,413	29 673	0,20 %
Lån	14632061	Husbanken	1 625 000	-11 833	1,413	0,000	1,413	22 961	0,15 %
Lån	14631363	Husbanken	1 600 000	-3 778	1,413	0,000	1,413	22 608	0,15 %
Lån	14630725	Husbanken	913 741	-6 653	1,413	0,000	1,413	12 911	0,09 %
Lån	14629855	Husbanken	1 120 353	-8 158	1,413	0,000	1,413	15 831	0,10 %
Lån	14628993	Husbanken	124 733	-908	1,413	0,000	1,413	1 762	0,01 %
Lån	14628017	Husbanken	388 836	-437	1,413	0,000	1,413	5 494	0,04 %
Lån	14626252	Husbanken	500 000	-561	1,413	0,000	1,413	7 065	0,05 %
Lån	14634510	Husbanken	15 000 000	-53 920	1,413	0,000	1,413	211 950	1,40 %
Lån	14633858.50	Husbanken	10 000 000	-36 005	1,415	0,000	1,415	141 500	0,94 %
Lån	14633858.40	Husbanken	10 000 000	-36 005	1,415	0,000	1,415	141 500	0,94 %
Lån	14635337	Husbanken	1 000 000	-6 065	1,415	0,000	1,415	14 150	0,09 %
Lån	14637138	Husbanken	15 000 000	-70 751	1,415	0,000	1,415	212 250	1,40 %
Lån	14637839	Husbanken	15 000 000	-90 980	1,415	0,000	1,415	212 250	1,40 %
			89 418 115	-401 340				1 358 098	8,37 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Kommunalbanken									
Lån	20090202	KBN	24 279 736	-119 536	1,850	0,000	1,850	449 175	2,27 %
			24 279 736	-119 536				449 175	2,27 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Swap 1									
Lån	NO0010833445	Danske Bank	100 000 000	-320 137	1,230	0,000	1,230	1 230 000	9,36 %
Swap	IRS34278.2	SB1M	100 000 000	-5 556	2,000	0,000	2,000	2 000 000	9,36 %

Instrument	Ref. nr	Motpart	Beløp	Påløpte renter	Rente	Margin	Tot rente	P.a. rente	i % av gjeld
Hovedbok, Swap 1									
Swap	IRS34278.2	SB1M	-100 000 000	3 556	1,280	0,000	1,280	-1 280 000	-9,36 %
			100 000 000	-322 137				1 950 000	9,36 %
Hovedbok, Swap 2									
Lån	20170079	KBN	100 000 000	-281 750	1,090	0,380	1,470	1 470 000	9,36 %
Swap	IRS 31128	SB1M	100 000 000	-663 653	3,365	0,000	3,365	3 365 000	9,36 %
Swap	IRS 31128	SB1M	-100 000 000	213 000	1,080	0,000	1,080	-1 080 000	-9,36 %
			100 000 000	-732 403				3 755 000	9,36 %
Hovedbok, Swap 3									
Lån	NO0010832660	DNB	152 200 000	-509 812	1,187	0,000	1,187	1 806 614	14,24 %
Swap	860573/1548066	Nordea Mkts	150 000 000	-187 250	3,745	0,000	3,745	5 617 500	14,04 %
Swap	860573/1548066	Nordea Mkts	-150 000 000	64 000	1,280	0,000	1,280	-1 920 000	-14,04 %
			152 200 000	-633 062				5 504 114	14,24 %
Hovedbok, Verdipapirmarkedet									
Lån	NO0010816333	DNB	153 600 000	-1 373 298	1,023	0,000	1,023	1 571 328	14,38 %
Lån	NO0010821689	DNB	160 000 000	-1 314 214	1,185	0,000	1,185	1 896 000	14,97 %
Lån	NO0010825003	DNB	151 485 000	-1 032 646	1,202	0,000	1,202	1 820 850	14,18 %
Lån	NO0010835606	DNB	117 500 000	-231 752	1,263	0,000	1,263	1 484 025	11,00 %
			582 585 000	-3 951 909				6 772 203	54,52 %
		Total:	1 068 482 851	-6 243 098				20 071 590	100,00 %

Stamdataoversikt

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Husbanken						
Haram - HB - Startlån	14638327	03.08.2048	20 000 000	1,87 %	1,415	01.01.2019
			20 000 000	1,87 %	1,415	
Hovedbok, Husbanken - Startlån						
Haram - HB - Startlån	14635089	01.12.2038	5 000 000	0,47 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14633858.10	01.04.2037	8 000 000	0,75 %	2,583	01.10.2032
Haram - HB - Startlån	14633291	01.12.2033	2 045 452	0,19 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14632661	01.01.2029	2 100 000	0,20 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14632061	01.01.2025	1 625 000	0,15 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14631363	01.11.2026	1 600 000	0,15 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14630725	01.07.2025	913 741	0,09 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14629855	01.07.2024	1 120 353	0,10 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14628993	01.07.2023	124 733	0,01 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14628017	01.06.2022	388 836	0,04 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14626252	01.06.2021	500 000	0,05 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14634510	01.04.2038	15 000 000	1,40 %	1,413	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14633858.50	01.04.2043	10 000 000	0,94 %	1,415	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14633858.40	01.10.2042	10 000 000	0,94 %	1,415	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14635337	01.08.2044	1 000 000	0,09 %	1,415	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14637138	01.09.2046	15 000 000	1,40 %	1,415	01.01.2019
Haram - HB - Startlån	14637839	01.08.2047	15 000 000	1,40 %	1,415	01.01.2019
			89 418 115	8,37 %	1,519	
Hovedbok, Kommunalbanken						
Haram - KBN - P.T.	20090202	23.03.2029	24 279 736	2,27 %	1,850	
			24 279 736	2,27 %	1,850	
Hovedbok, Swap 1						
Haram - Danske Bank - SRT 6mnd 28.03.2019	NO0010833445	28.03.2019	100 000 000	9,36 %	1,230	28.03.2019
Haram - SpareBank 1 SMN - Swap	IRS34278.2	30.03.2025	100 000 000	9,36 %	2,000	30.03.2025
Haram - SpareBank 1 SMN - Swap	IRS34278.2	30.03.2025	-100 000 000	-9,36 %	1,280	29.03.2019

Navn	Ref. nr	Forf. dato	Restgjeld	i % av gjeld	Tot rente	Rentereg.dato
Hovedbok, Swap 1						
			100 000 000	9,36 %	1,950	
Hovedbok, Swap 2						
Haram - KBN - FRN-Obligasjon med fast margin	20170079	24.01.2019	100 000 000	9,36 %	1,470	
Haram - SMN - SWAP 2	IRS 31128	20.01.2022	100 000 000	9,36 %	3,365	20.01.2022
Haram - SMN - SWAP 2	IRS 31128	20.01.2022	-100 000 000	-9,36 %	1,080	21.01.2019
			100 000 000	9,36 %	3,755	
Hovedbok, Swap 3						
Haram - DNB - SRT 6mnd 20.03.2019	NO0010832660	20.03.2019	152 200 000	14,24 %	1,187	20.03.2019
Haram - Nordea - Swap 3	860573/1548066	20.06.2022	150 000 000	14,04 %	3,745	20.06.2022
Haram - Nordea - Swap 3	860573/1548066	20.06.2022	-150 000 000	-14,04 %	1,280	20.03.2019
			152 200 000	14,24 %	3,616	
Hovedbok, Verdipapirmarkedet						
Haram - DNB Markets - Sertifikat 12 mnd	NO0010816333	15.02.2019	153 600 000	14,38 %	1,023	15.02.2019
Haram - DNB Markets - Sertifikat 12 mnd	NO0010821689	23.04.2019	160 000 000	14,97 %	1,185	23.04.2019
Haram - DNB Markets - Sertifikat 12 mnd	NO0010825003	07.06.2019	151 485 000	14,18 %	1,202	07.06.2019
Haram - DNB - SRT 3mnd 05.02.2019	NO0010835606	05.02.2019	117 500 000	11,00 %	1,263	05.02.2019
			582 585 000	54,52 %	1,162	
		Total:	1 068 482 851	100,00 %	1,879	